

Zuzana Pospíšilová
Ilustrace Mirka Strnadová

Hravá škola počítání

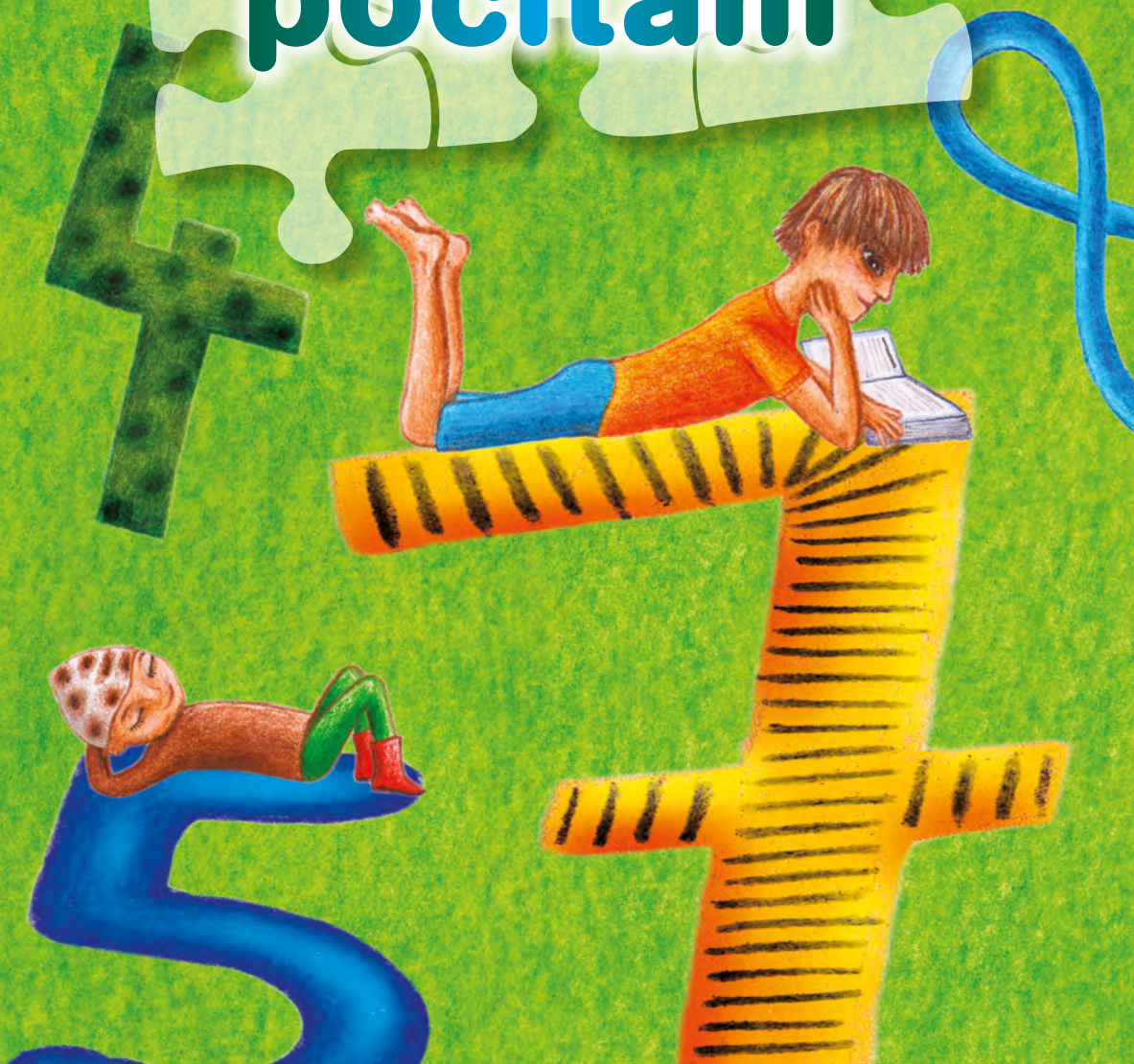

 GRADA®

Zuzana Pospíšilová
Ilustrace Mirka Strnadová

Hravá škola počítání

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována ani šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Mgr. Zuzana Pospíšilová

HRAVÁ ŠKOLA POČÍTÁNÍ

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
www.grada.cz
jako svou 4907. publikaci

Ilustrace Mirka Strnadová
Odpovědná redaktorka Helena Varšavská
Sazba a zlom Antonín Plicka
Zpracování obálky Antonín Plicka
Počet stran 72
Vydání 1., 2012

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

© Grada Publishing, a.s., 2012
Cover Illustration © Mirka Strnadová

ISBN 978-80-247-4264-9

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-8173-0 (ve formátu pdf)
ISBN 978-80-247-8174-7 (ve formátu e-pub)

Obsah:

Jak se Tomáš seznámil s Počítáčkem	7
Jedna – 1 – jednička	10
Dvě – 2 – dvojka	16
Tři – 3 – trojka	22
Čtyři – 4 – čtyřka	25
Pět – 5 – pětka	29
Šest – 6 – šestka	34
Sedm – 7 – sedmička	41
Osm – 8 – osmička	47
Devět – 9 – devítka	53
Nula – 0	58
Porovnávání	61
Sčítání	62
Odčítání	66
Jak se Počítálek musel vrátit zpátky	70

JAK SE TOMÁŠ SEZNÁMIL S POČÍTÁLKEM

Bylo hezké prázdninové odpoledne. Tomáš, který byl nejlepší počítař ze třídy, si právě hrál na pískovišti. Po prázdninách půjde do druhé třídy, ale počítat umí tak dobře, že by mohl klidně do třetí. Seděl na kraji pískoviště a klacíkem si do písku vyrýval příklady, které hned vypočítal. Pak písek rukou uhladil a začal znovu.

Když klacíkem zaryl trochu hlouběji, ozvalo se vyčítavě: „Auvajs!“

Tomáš se polekal a přepadl přes okraj pískoviště. Když se zase zvedl, s údivem hleděl na malého skřítko, který se vyhrabával z písku.

„Nemůžeš dávat pozor?“ lamentoval skřítek.

„Kdo jsi?“ divil se Tomáš. Vůbec se nebál, protože skřítek vypadal docela mile.

„Jsem Počítálek,“ uklonil se a pak dodal, „skřítek Počítálek. Z naší země skřítků mě vždycky pošlou někam na školení.“

„A tys zabloudil, vid’?“

„Ale ne, nezabloudil! Jsem tu správně. Posílají mě vždycky k chytrým dětem, od kterých se mám něco přiučit. A u tebe se mám naučit počítat.“

Tomáš pookřál: „To je skvělé! Já totiž počítám moc rád! Můžeme si třeba do písku psát příklady.“ Sotva to dořekl, horlivě do písku napsal $125 - 14$.

„Co to je?“ divil se Počítálek.

„Příklad. Ale asi je pro tebe těžký, vid'?' Dám ti lehčí,“ řekl a do písku klacíkem vyryl $1 + 4 =$.

Počítálek na to koukal stejně vyjeveně jako před chvílí.
„A to je co?“

Tomáš byl v nesnázích.

„A číslice poznáš? Do kolika umíš počítat?“

„No, já po pravdě řečeno počítat neumím vůbec. A číslice taky nepoznám. Právě proto mě poslali za tebou, ať mě to naučíš,“ zavzlykal skřítek.

„Tak to budeme muset vzít pěkně popořádku,“ řekl Tomáš a posadil se na okraj pískoviště. Pak ale začaly k pískovišti přicházet další děti, a tak Počítálek skočil Tomášovi do náruče a řekl: „Rychle mě schovej, nikdo mě nesmí vidět!“

Tomík se skřítkem pod trikem odešel domů.

„Copak? Už tě to venku nebaví?“ volala maminka z kuchyně.

Tomáš Počítálek ukryl v pokojíčku a šel se s maminkou pozdravit.

„Ahoj! Venku jsou jenom mrňata, budu si radši číst.“
Pak odběhl do pokojíčku za svým malým kamarádem.

JEDNA · 1 · jednička

„Tak začneme s učením,“ zamnul si ruce Tomáš. Zalíbila se mu představa, že si alespoň na chvíli zahraje na pana učitele.

„Nejdřív se naučíme jedničku,“ řekl a donesl malou tužku a zápisník s linkami.

„Když je něčeho jedna, je to přesně tolik,“ řekl a vztyčil jeden prst.

„Jeden máme třeba nos, jedny jsou dveře u mě v pokojíčku, jedna je má postel.“

„Aha!“ vykřikl Počítálek. „Je tu jedna peřina a jedna skříň a jedna je i moje pusa.“

- **Dobře se kolem sebe rozhlédni. Co je kolem tebe jen jednou?**

„Správně,“ pochválil ho Tomík. A teď před tebe vysypu hromádku kostiček. Zkus odložit jen jednu.

- **Z hromádky kostiček, kuliček nebo plyšových hraček dej stranou jen jednu.**

Počítálkovi se to podařilo hned napoprvé.

„A abychom mohli počítat, musíš se tohle číslo naučit i poznávat a taky zapisovat. Pak Tomáš vyndal svůj starý

sešit z první třídy. Vygumoval všechno, co tam kdysi tužkou zapisoval, a přečetl skřítkovi básničku:

Tohle číslo musíš znát,
do řady ho první dát.
Jednička je jako bič,
její psaní pilně cvič!

Víš, jak napsat jedničku?
Trvá to jen chvíličku!
Našikmo a doprava
začne s tužkou výprava.

Za moment se zastavíš,
máš jet dolů, to snad víš!
Shora dolů čáru ved',
hezky rovně přitom sed'!

Trvalo to chvíličku
a máš krásnou jedničku!

Pak dal skřítkovi tužku a držel mu ruku.

„Nejdřív začneš uprostřed linky a míříš vpravo nahoru. Tam se zastavíš a uděláš tah rovně dolů,“ vysvětloval Tomáš. Několik jedniček napsali spolu a pak to Počítálek zkusil sám. Nebylo to vůbec jednoduché. Jeho jedničky byly kostrbaté.

- **Spolu s rodiči nebo se starším sourozencem se také pokus napsat krásné jedničky.**

Pak dostal Tomáš nápad. Když chodil ještě do školky, rodiče mu pořídili pěnové číslice s otvory na vkládání. Začal je tedy hledat.

„Někde ještě musejí být,“ říkal si v duchu a prohledával pokojíček.

Hra na vkládání

Konečně našel, co potřeboval. „Podívej, co mám!“ řekl skřítkovi, který se doposud soustředil na krasopisné psaní jedniček. Ruku už měl celou bolavou.

„Co to je?“ zeptal se překvapeně.

„To je vkládačka. Jsou tam všechny číslice. Poznáš mezi nimi jedničku?“

Počítálek se na číslice nejprve pozorně zadíval, ale za moment už našel jedničku.

- **Jestli si chceš společně s Tomášem a skřítkem Počítálkem hrát, bylo by dobré pořídít si číslice ke vkládání do otvorů.**

„Super!“ pochválil ho Tomáš. „A teď všechny číslice vyloupnu a ty je zkusíš vložit zpátky do otvorů. Vůbec nevádí, že je neumíš pojmenovat. Stačí se dobře dívat.“

Skřítek se do vkládání pustil s velkou chutí.

- **Zkus také všechny číslice vložit do správných otvorů. Můžeš třeba s kamarády závodit, komu se to podaří nejrychleji.**

„Všechno jsi vložil správně,“ pochválil malého skřítko Tomík. Kdybys chodil do školy, dostal bys jedničku.“

„Jakou jedničku? Tuhle?“ zeptal se Počítálek a z otvoru vyndal pěnovou jedničku.

Tomík se začal smát: „Ale ne, jenom napsanou. Učitelé ve škole dávají dětem známky. To jsou čísla od jedné do pěti. Jedničku dostanou jenom ti nejlepší.“

„A to já jsem, vid’?“ ujišťoval se skřítek.

„To víš, že jsi!“

- **Pozorně si prohlédni obrázek a najdi všechny jedničky.**

Stránkování

Večer si Tomáš před spaním obvykle četl. I dnes si vzal knížku a chtěl si číst. Počítálek byl v tu ránu u něj.

„Tome, prosím tě, přečti mi nějakou pohádku,“ škemral skřítek.

„Tak si pojd' ke mně lehnout, ať vidíš na obrázky,“ vyzval ho Tomáš.

Skřítek se uvelebil na polštáři a zadíval se do knížky.

„Jé, tady jsou taky čísla. To je jednička, tu už znám,“ vykřikl Počítálek, ještě než se Tomáš pustil do čtení.

„To je číslování stránek. Každá stránka má své číslo, aby se vědělo, jak jdou stránky v řadě za sebou, kdyby se náhodou kniha rozpadla a listy z ní začaly vypadávat.“

„To se mi líbí. Víš co? Ty můžeš číst a já si zatím budu v knížce listovat a hledat jedničky,“ hlásil malý kamarád.

Tomáš se zasmál. „Ale to asi nepůjde. Jestli chceš, abych ti četl, nemůžeš mi před očima obracet stránky!“ Pak se zamyslel: „Dám ti zatím jinou knížku, která má taky očíslované stránky, a můžeš si ji zatím prohlížet.“ Vstal z postele a z poličky s knihami vytáhl nějakou knížku, kterou dal Počítálkovi. Záměrně vybral tu nejmenší, aby se v ní malému skřítkovi dobře listovalo. Pak teprve začal číst pohádku.

- **Můžeš si také vzít jakoukoliv knížku a prohlédnout si čísla stránek. Vyhledej všechny jedničky. Najdi stránku, na které jsou hned dvě jedničky – 11.**

• 12 •

• 11 •

dvě · 2 · DVOJKA

Ráno byl Počítálek vzhůru dřív než Tomáš. Tahal ho za rukáv od pyžama a šeptal: „Vstávej, Tomáši! Dneska mě musíš naučit všechno o číslu dvě!“

Tomáš otevřel oči a ospale zívnu: „Počkej chvílku. Nej-dřív se oblečeme, umyjeme a nasnídáme.“

Skřítek začal na posteli netrpělivě poskakovat, a tak Tomáš honem vstal a běžel do koupelny. Počítálek za ním. Když ho Tomáš posadil na poličku u zrcadla, jeho malý kamarád leknutím málem spadl. „Já tu nejsem sám!“

Tomáš vyprskl smíchy. „No vidíš, už víš, co to znamená dva. Ale v zrcadle se objevuje jenom tvůj odraz. Jednou jsi skutečný a jednou se jenom odrážíš v zrcadle.“

Počítálka začalo zrcadlo zajímat. Všelijak se před ním nakrucoval, šklebil a usmíval.

Tomáš se mezitím umyl, učesal i převlékl a zavelel: „Ke stolu! Mám hlad jako vlk!“ Nachystal si dva rohlíky a skřítkovi dal na malý talířek dva piškoty.

„Nic mi nemusíš říkat! Vidím, že jsou to dva rohlíky a dva piškoty. Už umím napočítat do dvou!“ hlásil hned Počítálek.

„Ty se učíš opravdu rychle,“ pochválil ho Tomáš.

Když dojedli, vzal Tomáš zase starou cvičebnici z první třídy a vygumoval dvojky, které se tam kdysi učil psát.

„Já ti přečtu básničku a ty se budeš pokoušet dvojky napodobit,“ řekl Tomáš a s několika dvojkami skřítkovi pomohl.

Dvojka patří za jedničku –
nauč se ji pomaličku!
Oblouček, pak rovná čára
jako nožka od komára.

Jak se dvojka nakreslí?
Vše se dobře promyslí.
Nakreslí se oblouček,
jaký mívá klobouček.
Šikmou čáru vlevo dolů
uděláme potom spolu.
Dvojka má mít podstavec,
to je přece známá věc!
Dvojku, kterou dobře znáš,
napsanou teď tady máš!

- Zkus dvojky nakreslit na papír.
- Můžeš také zkusit dvojku z pěnového materiálu obkreslit a vybarvit.

Dvojka – socha

Když Tomáš dočetl, skřítek se uchichtl: „Jaký komár? Mně to připadá spíš jako labuť, kterou jsem viděl na řece.“

„Máš pravdu,“ uznal Tomáš. „Nebo to může být člověk, který klečí a má skloněnou hlavu. Takhle, dívej!“ Tomáš si klekl a s rukama připaženými k tělu sklonil hlavu. Opravdu vypadal jako dvojka. Jako živá socha dvojky. Skřítkovi se to natolik zalíbilo, že to chtěl hned taky vyzkoušet.

- Pokus se svým tělem napodobit číslo dvě. Stačí si kleknout, ruce připažit, mírně se zaklonit a přitom sklonit hlavu.
- Skřítek s Tomášem navrhovali, že dvojka vypadá jako labuť nebo jako klečící člověk. Co ještě ti dvojka připomíná?
- Některé části těla a orgány máme také dvakrát. Které?

Přáníčko se srdíčkem

„A co by se stalo, kdybych tu dvojku nakreslil naopak?“ zeptal se zvědavý skřítek, který zkoušel psát dvojky na čistý papír, ale jen tak bez předlohy. Najednou si nebyl jistý, jak se ta dvojka vlastně píše.

„Nic by se nestalo, jen by asi nikdo nepoznal, že je to dvojka.“

„A tu moji poznají?“ ujišťoval se Počítálek.

Tomáš mrkl na papír a začal se smát. „Ta je právě úplně opačně!“

Skřítek to spěchal napravit. Další dvojku napsal správně, ale hned vedle té opačné.

„Júú,“ divil se, „podívej, co se mi podařilo! To je přece srdíčko!“

Tomáš uznale pokýval hlavou.

„To se ti povedlo! To se ti povedlo přímo báječně! Maminka bude mít svátek, tak jí můžeme vyrobit přáníčko se srdíčkem.“